

Rakousko

Obecné soudy - Rakousko

Tento oddíl poskytuje informace o obecných soudech pro občanské a trestní věci v Rakousku.

Obecné soudy – úvod

Obecné soudy jsou rozděleny do čtyř stupňů. V současnosti (září 2019) jsou za rozhodování v právních věcech odpovědné tyto soudy:

- 115 okresních soudů (*Bezirksgerichte*)
- 20 zemských soudů (*Landesgerichte*)
- 4 vrchní zemské soudy (*Oberlandesgerichte*)
- Nejvyšší soud (*Oberster Gerichtshof*)

Od začátku roku 2013 se prostřednictvím sloučení okresních soudů ve spolkových zemích Horní Rakousko, Dolní Rakousko a Štýrsko celkový počet těchto soudů postupně snižoval a od 1. července 2014 je jich 116. Na druhou polovinu roku 2017 a pro roky 2018 a 2019 již byly v soustavě okresních soudů stanoveny další změny, v jejichž důsledku se počet okresních soudů sníží o tři.

Veřejné zájmy chrání v trestních věcech tato státní zastupitelství:

- 16 úřadů státního zastupitelství (*Staatsanwaltschaften*)
- Ústřední státní zastupitelství pro boj proti hospodářské trestné činnosti a korupci (*Zentrale Staatsanwaltschaft zur Verfolgung von Wirtschaftsstrafsachen und Korruption*)
- 4 vrchní státní zastupitelství (*Oberstaatsanwaltschaften*)
- nejvyšší státní zastupitelství (*Generalprokuratur*).

Pro výkon soudem uložených trestů odnětí svobody je příslušných 28 věznic.

A. Organizace soudů: Civilní a trestní soudnictví

V prvním stupni se spory přidělují buď okresním soudům, nebo zemským soudům. Vymezení příslušnosti se v zásadě provádí podle druhu sporné věci (výlučná příslušnost) a u všech ostatních záležitostí podle hodnoty předmětu sporu (příslušnost podle hodnoty). Výlučná příslušnost vždy předchází příslušnosti podle hodnoty.

V trestních věcech se příslušnost řídí výší trestu za daný trestný čin.

Okresní soudy (první organizační úroveň)

Okresní soudy jsou soudy prvního stupně. Jsou příslušné pro:

- rozhodování občanskoprávních sporů s hodnotou do 15 000 EUR (příslušnost podle hodnoty)
- rozhodování určitých druhů věcí (bez ohledu na výši sporované částky), jde zejména o **rodinné věci, věci týkající se nájemního práva a výkony rozhodnutí** (výlučná příslušnost)
- rozhodování v **trestních věcech** o veškerých přečinech sankcionovaných pouze peněžitým trestem, peněžitým trestem a trestem odnětí svobody v délce maximálně jednoho roku nebo pouze trestem odnětí svobody (např. ublížení na zdraví z nedbalosti, krádež).

Zemské soudy, resp. soudy prvního stupně (druhá organizační úroveň)

Zemské soudy (v trestních věcech), resp. soudy prvního stupně (*Gerichtshöfe erster Instanz*) (v občanskoprávních věcech) jsou příslušné:

- rozhodovat v **prvním stupni** věci, které nejsou vyhrazeny okresním soudům. Kromě toho mají výlučnou příslušnost pro spory podle zákona o atomové energii a zákona o ochraně údajů, pro spory v oblasti hospodářské soutěže nebo spory o autorská práva
- rozhodovat v **druhém stupni** o opravných prostředcích proti rozhodnutím okresních soudů.

Vrchní zemské soudy, resp. soudy druhého stupně (třetí organizační úroveň)

Vrchní soudy tvoří třetí organizační úroveň. Mají sídlo ve Vídni (příslušnost pro Vídeň, Dolní Rakousko a Burgenlandsko), ve Štýrském Hradci (příslušnost pro Štýrsko a Korutany), v Linci (příslušnost pro Horní Rakousko a Salcbursko) a v Innsbrucku (příslušnost pro Tyrolsko a Vorarlbersko).

Jak v občanských, tak **restních věcech projednávají tyto soudy pouze opravné prostředky** (druhý stupeň).

Kromě toho mají tyto soudy zvláštní úlohu v oblasti **správy soudnictví**. Předseda vrchního zemského soudu, resp. soudu druhého stupně je vedoucí správy všech soudů v daném soudním obvodu. V této funkci je jeho jediným a bezprostředním nadřízeným spolkový ministr spravedlnosti.

Nejvyšší soud (čtvrtá organizační úroveň)

Nejvyšší soud ve Vídni je **nejvyšší soudní instancí ve věcech občanského a trestního práva**. Společně s Ústavním soudem (*Verfassungsgericht*) a Správním soudem (*Verwaltungsgericht*) je označován jako nejvyšší soudní dvůr (*Höchstgericht*). To znamená, že proti jeho rozhodnutím není možný žádný další (vnitrostátní) opravný prostředek.

Rozsudky nejvyššího soudu mají zásadní roli pro **jednotnou aplikaci práva** na celém území státu.

Přestože nižší soudy nejsou ze zákona jeho rozhodnutími vázány, zpravidla se judikaturou nejvyššího soudu řídí.

B. Civilní soudnictví

Civilní soudnictví se dělí na obecná občanskoprávní řízení, pracovněprávní řízení, obchodní věci a nesporná řízení.

V obecném občanském soudním řízení se rozhoduje o všech soukromoprávních záležitostech, jež nespadají do pravomoci obchodních soudů nebo soudů pro pracovní záležitosti nebo které se řeší v rámci nesporného řízení.

C. Opravné prostředky

C.1 Instanční postupy ve věcech občanskoprávních

V rámci **obecného občanského soudního řízení** existují v zásadě dva různé instanční postupy, přičemž oba mohou být třístupňové. V prvním stupni se spory přidělují buď okresním soudům, nebo zemským soudům.

Je-li soudem prvního stupně okresní soud, podává se opravný prostředek k soudu prvního stupně, kde o něm bude rozhodovat odvolací senát (*Berufungssenat*).

Pokud v prvním stupni rozhoduje soud prvního stupně, podává se odvolání k soudu druhého stupně, kde o něm bude rozhodovat odvolací senát ve druhém stupni.

Soudy druhého stupně pouze přezkoumávají rozhodnutí soudů prvního stupně. Rozhodují proto ve věci zásadně jen na základě návrhů předložených v závěru ústního jednání soudu prvního stupně a předmětného skutkového stavu k tomuto okamžiku. Soudy druhého stupně mohou ve věci rozhodnout samy (rozsudek potvrdit nebo jej změnit). Za tímto účelem mohou řízení – v rámci vymezeném návrhy a vyjádřeními v prvním stupni – uskutečnit zcela nebo částečně znovu nebo je mohou doplnit nebo mohou rozhodnutí soudu prvního stupně zrušit a tomuto soudu nařídit nové rozhodnutí, anebo odvolání zamítnout.

Ve věcech, které vyžadují rozhodnutí o právních otázkách zásadního významu, lze podat i další opravný prostředek k nejvyššímu soudu.

Nejvyšší soud už rozhoduje jen o právních otázkách, a je proto při svém rozhodování vázán předchozími zjištěnými skutečnostmi. Posuzuje proto už jen správnost rozhodnutí, jež bylo na tomto základě přijato, nebo prohlašuje neplatnost a v omezeném rozsahu i procesní vady předchozího řízení. Nejvyšší soud nemá jen funkci kasační. Může ve věci i sám rozhodnout (rozhodnutí potvrdit, nebo změnit), může zrušit dosavadní rozhodnutí a soudu prvního nebo druhého stupně nařídit nové rozhodnutí, anebo odvolání zamítnout.

V prvním stupni rozhoduje ve většině případů samosoudce (a pouze ve sporech nad 100 000 EUR na žádost jedné ze stran senát složený ze tří soudců). Ve druhém stupni rozhoduje senát složený ze tří soudců, u nejvyššího soudu pak senát složený z pěti

soudců. Jedná-li se o právní otázku zásadního významu (například o změnu ustálené judikatury), zasedá na nejvyšším soudě takzvaný posílený senát, který se skládá z jedenácti soudců.

C.2 Opravné prostředky v trestních věcech

V trestněprávním řízení existují dva stupně.

Pokud ve věci v prvním stupni rozhoduje okresní soud, lze opravný prostředek podat:

- pro neplatnost
- proti výroku o vině a uloženém trestu

O odvolání rozhoduje senát složený ze tří soudců zemského soudu.

Rozhoduje-li ve věci v prvním stupni samosoudce zemského soudu (v případě všech zločinů a přečinů, u nichž sazba trestu odnětí svobody není vyšší než pět let – např. křivá výpověď u soudu), lze opravný prostředek podat:

- pro neplatnost
- proti výroku o vině a uloženém trestu

O odvolání rozhoduje senát složený ze tří soudců vrchního zemského soudu.

Rozhoduje-li ve věci v prvním stupni zemský soud ve složení s laickými přísedícími (*Schöffengericht*) nebo s porotou (*Geschworenengericht*), musí být podána žaloba na neplatnost k nejvyššímu soudu. Pokud se však opravný prostředek týká jen výroku o uloženém trestu, rozhodne ve věci nadřazený vrchní zemský soud.

D. Opravné prostředky

V rámci **obecného občanského soudního řízení** je možné rozsudky prvního stupně napadnout opravným prostředkem odvolání. Odvolání lze ve všech případech podat z důvodu neplatnosti nebo nesprávného právního posouzení, v určitých záležitostech nebo v každém případě od hodnoty sporu 2 700 EUR i z důvodu procesní vady řízení nebo nesprávného zjištění skutečností.

Rozhodnutí soudů druhého stupně lze napadnout opravným prostředkem dovolání (*Revision*). Tento opravný prostředek adresovaný nejvyššímu soudu však podléhá – v závislosti na věcné podstatě – různým omezením. V zásadě rozhoduje nejvyšší soud už jen o právních otázkách značného významu, proto je existence takové právní otázky předpokladem k tomu, aby nejvyšší soud dovolání připustil. Nehledě na to jsou rozsudky druhého stupně v určitých záležitostech s hodnotou sporu do 5 000 EUR v každém případě nenapadnutelné, nebo musí být dovolání podané k nejvyššímu soudu přípustné i v druhém stupni (bezprostředně nebo novým návrhem), pokud hodnota sporu nepřesahuje 30 000 EUR.

E. Právní databáze

Všeobecné informace o rakouském systému soudnictví jsou k dispozici na [internetových stránkách rakouského ministerstva spravedlnosti](#).

Je přístup k této databázi zdarma?

Ano, přístup na internetové stránky rakouského ministerstva spravedlnosti je zdarma.

Související internetové odkazy

[Soudní příslušnost – Rakousko](#)

Originální verzi stránky (v jazyce příslušného členského státu) provozuje daný členský stát. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. Evropská komise vylučuje jakoukoli odpovědnost za jakékoli informace nebo údaje obsažené nebo uvedené v tomto dokumentu. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.

Poslední aktualizace: 14/10/2020